

KANSILEHTI

Kangasalan kaupungin työelämätaitojen ja yrittäjyyskasvatuksen suunnitelma esi- ja perusopetukseen_luonnos

työelämä- ja yrittäjyystaitojen opetuksen visio:

"Minulla on tulevaisuuden rakentamisen taitoja ja
tunnen vahvuuteni"

Sisällysluettelo

1. Yrittäjyyskasvatussuunnitelman johdanto	3
Yrittäjyyskasvatuksen visio	3
Suunnitelman taustaa	3
Yrittäjyyskasvatus Perusopetuksen opetussuunnitelmassa	4
Kangasalan kaupungin tavoitteet eri koulutusasteilla.....	5
Kangasalan kaupungin teemat esi- ja perusopetuksen eri vuosiluokille.....	7
Ohjauksen sisällöt yrittäjyyskasvatussuunnitelmassa	7
Yrittäjyyskasvatussuunnitelma käytännössä	7
2. Esiopetuksen ja vuosiluokkien 1-2 tavoitteet ja sisällöt.....	8
Esiopetuksen tavoitteet ja sisällöt	8
1.luokan tavoitteet ja sisällöt.....	10
2.luokan tavoitteet ja sisällöt.....	12
3. Vuosiluokkien 3-6 tavoitteet ja sisällöt	14
3.luokan tavoitteet ja sisällöt.....	14
4.luokan tavoitteet ja sisällöt.....	16
5.luokan tavoitteet ja sisällöt.....	17
6.luokan tavoitteet ja sisällöt.....	19
4. Vuosiluokkien 7-9 tavoitteet ja sisällöt	21
7.luokan tavoitteet ja sisällöt.....	21
8.luokan tavoitteet ja sisällöt.....	22
9.luokan tavoitteet ja sisällöt.....	23
5. Yrittäjyyskasvatuksen vuosikello	24
6. Linkit ja lähteet	25
7. Vastuut ja tehtävät.....	26
8. Suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi.....	27
9. Yrittäjyyskasvatussuunnitelman ohjausryhmä lv. 2022-2023	27

Suunnitelman versiohistoria:

24.5.2022 Suunnitelmaluonnoksen valmistelu

2.8.2022 Suunnitelmaluonnoksen valmistelu – yläkoulun taulukkomuodon muutos vastaamaan 0.-6.lk suunnitelmapohjaa

8.12.2022 Suunnitelmaluonnos valmistelussa

1. Työelämätaitojen ja yrittäjyyskasvatuksen suunnitelman johdanto

Työelämätaitojen ja Yrittäjyyskasvatuksen visio

Nuori: "Minulla on tulevaisuuden rakentamisen taitoja ja tunnen vahvuuteni."

- sitkeä/sinnikäs
- päämäärätietoinen
- yhteistyökykyinen
- itseensä luottava
- tulevaisuuteen uskova
- oma-aloitteinen
- rohkea
- elinikäinen oppiminen

Suunnitelman taustaa

Kangasalan työelämätaitojen ja yrittäjyyskasvatuksen ohjelma on Kangasalan kaupungin, oppilaitosten, Business Kangasalan, elinkeinoelämän ja muiden sidosryhmien yhteinen näkemys yrittäjyyskasvatuksen kehittämisestä.

Tavoitteena on rakentaa yhtenäistä yrittäjyyskasvatuksen ehjää polkua varhaiskasvatuksesta perusopetuksen kautta toiselle asteelle. Työelämä- ja yrittäjyyskasvatuksen lähtökohtana on oppija, joka rakentaa omaa unelmatulevaisuuttaan ja hankkii osaamista sen toteuttamiseen.

Yhteiset tavoitteet:

- Yhteistyön vahvistaminen
- Yrittäjämäisen asenteen juurruttaminen oppilaitosten toimintakulttuuriin
- Yrittäjämäisen oppimisen kehittäminen
- Työelämätaitojen ja yrittäjyysosaamisen lisääminen
- Työelämätaitojen ja yrittäjyyskasvatuksen kokonaisuus muodostaa jatkumon varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle

Ohjelma on laadittu johtamisen tueksi ja työelämätaitojen ja yrittäjyyskasvatuksen toteuttamisen ohjenuoraksi oppilaitoksissa.

Tulevaisuuden kansalaiseksi kasvamisessa on tärkeää tunnistaa seuraavia ilmiöitä:

- Työelämä, ammatit ja työn luonne muuttuvat
- Elinikäinen oppiminen

Taitojen hallinnassa korostuvat:

- talousosaaminen
- tuotekehitys- ja markkinointitaidot
- riskien ymmärtäminen, tunnistaminen ja hallinta
- yhteistyötaidot
- palveluhenkisyys
- ymmärrys eettisestä ja ekologisesta vastuusta
- digitaidot

Yksilön omalla mielentilalla ja yritteliäisyydellä on suuri vaikutus. Sen tukemiseksi koulutuksessa ja kasvatuksessa on tärkeää, että lapselle ja nuorelle tarjotaan mahdollisuuksia seuraavien asioiden käsittelyyn:

- omien vahvuuksien ja osaamisen tunnistaminen
- luovuus, rohkeus, innovatiivisuus
- vastuun ottaminen, tavoitteellisuus
- sisäinen motivaatio
- aloitteellisuus ja itseohjautuvuus
- työn merkityksellisyyden löytäminen
- lannistumattomuus
- päätöksentekokyky
- epävarmuuden sietäminen
- epäonnistumisen, pelon ja pettymysten käsittely

Yksilön toimijuuden vahvistaminen on myös tärkeää. Siihen liittyy tunne osallisuudesta, oman osaamisen tunnistamisesta, yhteisöllisyydestä ja hyvinvoinnista.

Työelämätaitojen ja yrittäjyyskasvatuksen kehittämisen tavoitteena on, että yhteistä suunnitelmaa noudatetaan jokaisessa koulussa. Toiminta on osa opetussuunnitelmien mukaista toimintaa.

Työelämätaitojen opetus ja yrittäjyyskasvatusta sisällytetään opetukseen monipuolisesti eri luokka-asteille oppilaiden ikätaso huomioiden, eri oppiaineita integroiden ja erilaisia toiminnallisia oppimisympäristöjä hyödyntäen. Yrittävässä kulttuurissa tehdään yhteistyötä yli oppiaine- ja ammattirajojen verkostomaisesti yhdessä työelämän edustajien kanssa.

Pedagogisena toimintatapana työelämätaitojen opetus ja yrittäjyyskasvatus eheyttää opetusta ja mahdollistaa oppilaiden ja opiskelijoiden taitojen kehittymisen monipuolisesti.

Kaupungin yrittäjyyskasvatussuunnitelmaa on valmisteltu vuosien 2021 ja 2022 aikana. Suunnittelutyön pohjalla on ollut seuraava aikataulu:

2021-2022: perehtyminen, yrittäjyyskasvatussuunnitelmaan tutustuminen, kouluttautuminen ja virittäytyminen

2022-2023: yrittäjyyskasvatussuunnitelman mukainen toiminta

2023-2024: yrittäjyyskasvatus arkea jokaisella vuosiluokalla

Työelämätaitojen opetus ja yrittäjyyskasvatus Perusopetuksen opetussuunnitelmassa

Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteena on **laaja-alainen osaaminen** eli tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostama kokonaisuus. Yhdeksi laaja-alaisen osaamisen oppimistavoitteista on nostettu **Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)**.

- Myönteinen asenne työtä ja työelämää kohtaan
- Työelämäntuntemuksen kartuttaminen ja yrittäjämäisen toimintatavan oppiminen
- Koulussa ja vapaa-ajalla hankitun osaamisen merkityksen oivaltaminen oman työuran kannalta
- Lähialueen elinkeinoelämän erityispiirteiden ja keskeisten toimialojen tuntemus
- Työhön tarvittavan ajan arviointi
- Uusien ratkaisujen löytäminen olosuhteiden muuttuessa
- Vaikeuksien ennakointi ja epäonnistumisten sietäminen
- Sisukkuus työn loppuunsaattamisessa
- Työn ja sen tulosten arvostaminen
- Perustellut jatko-opintovalinnat

- Aloitteellisuus

Perusopetuksessa opetussuunnitelmien perusteissa oppilas on oppimisen keskiössä.

Oppimisessa korostuu:

- oppilaan aktiivisuus ja vahvempi osallistaminen oppimiseen
- vastuuttaminen
- oppimaan oppimisen taidot
- itsetuntemus ja itsetunto
- mielekkyys ja motivaatio
- tavoitteellisuus
- kriittinen ajattelu
- ongelmanratkaisutaidot

Yrittäjyyskasvatukset tavoitteet ja sisällöt tukevat yllä mainittujen opiskelu- ja oppimistaitojen kehittymistä.

Kangasalan kaupungin tavoitteet eri koulutusasteilla

Kangasalan tavoitteet varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

1. Yritteliäisyyden juurruttaminen varhaiskasvatus- ja esiopetusyksikön toimintakulttuuriin
 - Toimintakulttuuria vahvistetaan yritteliäisyyttä tukevaksi ja mahdollistavaksi.
2. Yhteistyön vahvistaminen
 - Vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.
 - Hyödynnetään digitalisaatiota ja erilaisia välineitä.
3. Yritteliäisyyden kehittäminen
 - Tuetaan lasten osallisuutta ja luovuutta.
 - Kehitetään kannustavaa, rohkaisevaa ja aloitteellisuutta tukevaa ilmapiiriä arjessa.
4. Työelämä- ja yrittäjyysosaamisen vahvistaminen
 - Kehitetään valmiuksia, jotka edistävät kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan
 - Kasvatushenkilöstöä koulutetaan yrittelijäisyyteen varhaiskasvatuksen näkökulmasta ja lisätään ymmärrystä tulevaisuuden työelämästä

Kangasalan tavoitteet perusopetuksessa

1. Yrittäjyyden juurruttaminen oppilaitoksen toimintakulttuuriin
 - Toimintakulttuurin muutosta johdetaan rohkeasti juurruttamalla yrittäjyyskasvatuksen toimivat kokeilut vallitseviksi käytänteiksi.
 - Yrittäjyyskasvatusta toteutetaan aktiivisesti yhteistyössä, osallistavana, jatkuvana prosessina.
2. Yhteistyön vahvistaminen
 - Pitkäjänteisiä työelämäkumppanuuksia rakennetaan.
 - Yhteistyötä kehitetään alueen toimijoiden, kuten muiden koulujen, harrastejärjestöjen, kolmannen sektorin, kotien ja yritysten kanssa.
3. Yrittäjämäisen oppimisen kehittäminen
 - Yrittäjämäisen oppimisen lähtökohdaksi otetaan oppijoiden mielenkiinnon kohteet osallisuus huomioiden.
 - Tulevaisuusnäkökulma oppilaan oppimisen tukena ja motivoivana tekijänä.
 - Kouluissa käytetään oppijalähtöisiä ja ongelmanratkaisupohjaisia menetelmiä.
 - Yhteisopettajuutta ja monialaisuutta tuetaan ennakkoluulottomilla kokeiluilla.

4. Työelämä- ja yrittäjyysosaamisen vahvistaminen

- Opetushenkilöstöä koulutetaan yrittäjyyskasvatuksessa.
- Hyviä käytänteitä jaetaan.

Kangasalan tavoitteet lukiokoulutuksessa

1. Yrittäjyyden juurruttaminen oppilaitoksen toimintakulttuuriin

- Oppilaitos on turvallinen paikka oppijoille olla oma itsensä, kokeilla ja löytää omat vahvuutensa.
- Lukio kehittää toimintakulttuuriaan vahvuksiensa pohjalle.
- Toimintakulttuurin muutosta johdetaan rohkeasti juurruttamalla yrittäjyyskasvatuksen toimivat kokeilut vallitseviksi käytänteiksi.
- Lukio osallistuu nykyistä vahvemmin ympäröivään yhteiskuntaan.

2. Yhteistyön vahvistaminen

- Yhteistyön ilmapiiriä ja lukion rakenteita kehitetään yhteistyötä tukevaksi.
- Pitkäjänteisiä työelämäkumppanuuksia rakennetaan konkreettisten tarpeiden pohjalta.
- Yhteistyötä kehitetään alueen koulutusmaailman, harrastejärjestöjen, kolmannen sektorin, kotien ja yritysten kanssa.

3. Yrittäjämäisen oppimisen kehittäminen

- Yrittäjämäisen oppimisen lähtökohdaksi otetaan oppijoiden omat kokemukset ja harrastukset sekä niistä rakentuvat henkilökohtaiset oppimistavoitteet.
- Lukiossa lisätään oppijalähtöisten ja ongelmanratkaisupohjaisten menetelmien käyttöä.
- Uudenlaista opettajuutta ja oppiaineiden integrointia tuetaan ennakkoluulottomilla kokeiluilla.
- Tieto- ja viestintäteknologian sovelluksia otetaan käyttöön oppimisen keskeisinä työkaluina.

4. Työelämä- ja yrittäjyysosaamisen valmentaminen

- Opettajien ja oppijoiden tietoutta vahvistetaan Tampereen seudun työpaikoista ja työelämässä tarvittavasta osaamisesta.
- Oppijoiden ja opettajien työelämä- ja yrittäjyysosaamista lisätään yhdessä työelämän kanssa.
- Lukio kehittää käytännönläheistä ja työelämäpohjaista tekemällä oppimista (esim. TET ja projektityöskentely).

Kangasalan kaupungin teemat esi- ja perusopetuksen eri vuosiluokille

Kangasalan kaupungin työelämätaitojen ja yrittäjyyskasvatussuunnitelmaan on määritetty vuosiluokkaiset teemat, jotka muodostavat oppilaan kehityspolun esiopetuksen oppilaasta yläkoulun päättöluokalla opiskelemaan oppilaaseen. Teema kuvaa lapsen ja nuoren osaamista ja asennetta, johon yrittäjyyskasvatuksen sisältöjen käytännön toteutuksella ja toiminnalla pyritään.

Vuosiluokkaiset teemat ovat seuraavat:

- Minä opin (esiopetus)
- Minä pärjään (1.lk)
- Minä osaan (2.lk)
- Me toimimme yhdessä (3.lk)
- Me osaamme yhdessä (4.lk)
- Me tunnemme vahvuutemme (5.lk)
- Me kasvamme yhdessä (6.lk)
- Hyvinvoiva minä ja me (7.lk)
- Osaamisesta tekemiseen (8.lk)
- Rakennan tulevaisuuttani (9.lk)

Perusopetuksen kokonaistavoitteena on motivoitunut ja tulevaisuusorientoitunut lapsi ja nuori

Ohjauksen sisällöt yrittäjyyskasvatussuunnitelmassa

Yrittäjyyskasvatuksen suunnitelmaan on kirjattu Kangasalan kaupungin Perusopetuksen ohjauksuunnitelman ohjaukselliset sisällöt vuosiluokkakohtaisiin suunnitelmiin.

Työelämätaitojen ja yrittäjyyskasvatussuunnitelma käytännössä

Kangasalan kaupungin yrittäjyyskasvatuksen suunnitelma pidetään mahdollisimman käytännönläheisenä. Yhteistyö seutukunnan yritysten ja muiden kumppanien kanssa on tärkeää. Koulujen henkilökunnan verkostoituminen ja hyviksi todettujen käytänteiden jakaminen on arjen käytännön toiminnan kehittämisen ja jatkuvuuden kannalta olennaista. Yrittäjyyskasvatussuunnitelmalle on omat verkkosivut, joilta koulujen henkilökunta, oppilaat, oppilaiden huoltajat, yritykset ja yhteistyökumppanit voivat löytää suunnitelman toteuttamisen kannalta keskeiset asiat.

Sivuston sijainti: Perusopetus – Opiskelu perusopetuksessa – Yrittäjyyskasvatus

Koulukohtaiset Yrittäjyyskasvatussuunnitelman tarkennukset kirjataan koulun omaan lukuvuosisuunnitelmaan. Lukuvuosisuunnitelma on luettavissa Wilmasta.

2. Esiopetuksen ja vuosiluokkien 1-2 tavoitteet ja sisällöt

Esiopetuksen tavoitteet ja sisällöt

Teema

Minä opin

Tavoitteet

Kehittää valmiuksia, jotka edistävät kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan. Luoda arkeen yhteisöllinen toimintakulttuuri, joka tukee lapsen osallisuutta, kannustaa yrittämään ja jossa lapsilla on mahdollisuus oppia toisiltaan. Rohkaista kokeilemaan, sinnittelemään, yrittämään ja erehtymään. Onnistumisista iloitaan yhdessä. Lasten aktiivinen osallistuminen oppimisympäristön rakentamiseen, toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Oppia luottamaan omiin kykyihin. Herättää lapsessa halu uusien tietojen ja taitojen oppimiseen. Yhteisön muiden jäsenten huomioiminen ja kunnioittaminen. Vastuullisuuden ja aktiivisuuden harjoittaminen sekä omien mielipiteiden ilmaiseminen. Tutustua leikkien, tutkien ja retkeillen erilaisiin ammatteihin ja yrittäjyyteen tulevaisuus ja muuttuva maailma huomioiden. (tulevaisuuden ammatit)

Sisältövinkkejä

Tavoitteita kohti päästään koulun arjessa toimien. Harjoitellaan ottamaan vastuuta kouluarjesta: läksyistä, koulumatkoista, omista tavaroista. Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja.

Meidän perheemme (NY) Esimerkiksi Oksa-toiminnassa 0.-2.-luokilla. <https://nuoriyrittajyys.fi/>

Leikitään taloutta (TAT) <https://tat.fi/palvelu/leikitaan-taloutta/>

Ohjaukselliset sisällöt

Ohjausta koulutyöhön sekä omista tehtävistä ja tavaroista huolehtimiseen

Ohjausta opiskelunvalmiuksien ja -taitojen kehittymiseksi

Ohjausta tavoitteiden asettamisessa siten, että kannustavan ja ohjaavan palautteen avulla syntyy myönteistä kuvaa itsestä oppijana

Ohjausta ryhmässä toimimisessa ja vuorovaikutustaidoissa

Ohjausta kodin ja koulun yhteistyön muodostumiseksi koulun alusta lähtien

Ohjausta tutustumaan lähipiiriin ammatteihin ja koulussa työskentelevien tehtäviin

Ohjausta ryhmässä toimimisessa ja vuorovaikutustaidoissa

Työtavat

Yhteistoiminnallinen oppiminen, leikki

Yhteistyötahot

Huoltajat, lähiseudun yritykset

Linkki Kangasalan kaupungin koulujen kanssa yritysytteistyöhön lupautuneiden yritysten listalle.
Listaa päivitetään Opetuksen Sharepointista löytyvälle Yrittäjyyskasvatus -Sharepointsivustolle.

Linkit esiopetus

Linkki kaupungin omille Yrittäjyyskasvatuksen verkkosivuille:

Varhaiskasvatus ja opetus – Perusopetus – Opiskelu perusopetuksessa – Yrittäjyyskasvatus (uusi sivusto, ei ole vielä tehty)

1.luokan tavoitteet ja sisällöt

Teema

Minä pärjään

Tavoitteet

Kehittää valmiuksia, jotka edistävät kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan. Luoda arkeen yhteisöllinen toimintakulttuuri, joka tukee lapsen osallisuutta, kannustaa yrittämään ja jossa lapsilla on mahdollisuus oppia toisiltaan. Rohkaista kokeilemaan, sinnittelemään, yrittämään ja erehtymään. Onnistumisista iloitaan yhdessä. Lasten aktiivinen osallistuminen oppimisympäristön rakentamiseen, toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Oppia luottamaan omiin kykyihin. Herättää lapsessa halu uusien tietojen ja taitojen oppimiseen. Yhteisön muiden jäsenten huomioiminen ja kunnioittaminen. Vastuullisuuden ja aktiivisuuden harjoittaminen sekä omien mielipiteiden ilmaiseminen. Tutustua leikkien, tutkien ja retkeillen erilaisiin ammatteihin ja yrittäjyyteen tulevaisuus ja muuttuva maailma huomioiden. (tulevaisuuden ammatit)

Sisältövinkkejä

Tavoitteita kohti päästään koulun arjessa toimien. Harjoitellaan ottamaan vastuuta kouluarjesta: läksyistä, koulumatkoista, omista tavaroista. Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja.

Meidän perheemme (NY) Esimerkiksi Oksa-toiminnassa 0.-2.-luokilla. <https://nuoriyrittajyys.fi/>

Leikitään taloutta (TAT) <https://tat.fi/palvelu/leikitaan-taloutta/>

Ohjaukselliset sisällöt

Ohjausta koulutyöhön sekä omista tehtävistä ja tavaroista huolehtimiseen

Ohjausta opiskelunvalmiuksien ja -taitojen kehittymiseksi

Ohjausta tavoitteiden asettamisessa siten, että kannustavan ja ohjaavan palautteen avulla syntyy myönteistä kuvaa itsestä oppijana

Ohjausta ryhmässä toimimisessa ja vuorovaikutustaidoissa

Ohjausta kodin ja koulun yhteistyön muodostumiseksi koulun alusta lähtien

Ohjausta tutustumaan lähipiiriin ammatteihin ja koulussa työskentelevien tehtäviin

Ohjausta ryhmässä toimimisessa ja vuorovaikutustaidoissa

Työtavat

Yhteistoiminnallinen oppiminen, leikki

Yhteistyötahot

Huoltajat, lähiseudun yritykset

Linkki Kangasalan kaupungin koulujen kanssa yritysytteistyöhön lupautuneiden yritysten listalle.
Listaa päivitetään Opetuksen Sharepointista löytyvälle Yrittäjyyskasvatus -Sharepointsivustolle.

Linkit 1. lk

Linkki kaupungin omille Yrittäjyyskasvatuksen verkkosivuille:

Varhaiskasvatus ja opetus – Perusopetus – Opiskelu perusopetuksessa – Yrittäjyyskasvatus (uusi sivusto, ei ole vielä tehty)

2.luokan tavoitteet ja sisällöt

Teema

Minä osaan

Tavoitteet

Kehittää valmiuksia, jotka edistävät kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan. Luoda arkeen yhteisöllinen toimintakulttuuri, joka tukee lapsen osallisuutta, kannustaa yrittämään ja jossa lapsilla on mahdollisuus oppia toisiltaan. Rohkaista kokeilemaan, sinnittelemään, yrittämään ja erehtymään. Onnistumisista iloitaan yhdessä. Lasten aktiivinen osallistuminen oppimisympäristön rakentamiseen, toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Oppia luottamaan omiin kykyihin. Herättää lapsessa halu uusien tietojen ja taitojen oppimiseen. Yhteisön muiden jäsenten huomioiminen ja kunnioittaminen. Vastuullisuuden ja aktiivisuuden harjoittelu sekä omien mielipiteiden ilmaiseminen. Tutustua leikkien, tutkien ja retkeillen erilaisiin ammatteihin ja yrittäjyyteen tulevaisuus ja muuttuva maailma huomioiden. (tulevaisuuden ammatit)

Sisältövinkkejä

Tavoitteita kohti päästään koulun arjessa toimien. Harjoitellaan ottamaan vastuuta kouluarjesta: läksyistä, koulumatkoista, omista tavaroista. Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja.

Tutustuminen tuotteiden valmistamiseen ja materiaaleihin rakentamalla kierrätysmateriaaleista joku tuttu laite ryhmissä.

Meidän perheemme (NY). Esimerkiksi Oksa-toiminnassa 0.-2.-luokilla. <https://nuoriyrittajyys.fi/>
Työ ja ammatit tutuksi (TAT) <https://tat.fi/palvelu/tyo-ja-ammattit-tutuksi/>

Ohjaukselliset sisällöt

Ohjausta koulutyöhön sekä omista tehtävistä ja tavaroista huolehtimiseen

Ohjausta opiskeluvalmiuksien ja -taitojen kehittymiseksi

Ohjausta tavoitteiden asettamisessa siten, että kannustavan ja ohjaavan palautteen avulla syntyy myönteistä kuvaa itsestä oppijana

Ohjausta ryhmässä toimimisessa ja vuorovaikutustaidoissa

Ohjausta kodin ja koulun yhteistyön muodostumiseksi koulun alusta lähtien

Ohjausta tutustumaan lähipiiriin ammatteihin ja koulussa työskentelevien tehtäviin

Ohjausta ryhmässä toimimisessa ja vuorovaikutustaidoissa

Työtavat

Yhteistoiminnalliset työtavat, leikki, vertaisopettaminen

Yhteistyötahot

Huoltajat, lähiympäristön yritykset

Linkki Kangasalan kaupungin koulujen kanssa yritysytteistyöhön lupautuneiden yritysten listalle.
Listaa päivitetään Opetuksen Sharepointista löytyvälle Yrittäjyyskasvatus -Sharepointsivustolle.

Linkit 2.lk

Linkki kaupungin omille Yrittäjyyskasvatuksen verkkosivuille:

Varhaiskasvatus ja opetus – Perusopetus – Opiskelu perusopetuksessa – Yrittäjyyskasvatus (uusi sivusto, ei ole vielä tehty)

3. Vuosiluokkien 3-6 tavoitteet ja sisällöt

3.luokan tavoitteet ja sisällöt

Teema

Me toimimme yhdessä

Tavoitteet

3. luokan aikana vahvistetaan oppilaan minäkuvaa ja harjoitellaan tunnistamaan omia sekä muiden vahvuuksia. Oppilaat harjoittelevat kaveritaitoja erilaisten tunne- ja vuorovaikutusharjoitusten avulla. Oppilaita rohkaistetaan jakamaan ajatuksiaan ryhmässä sekä huomioimaan muiden mielipiteitä.

Sisältövinkit:

- Kangasalan hyvinvointitaidot
- Minä + sinä = me – ohjelma (NY) <https://nuoriyrittajyys.fi/ohjelmat/mina-sina-me/>
- Mun elämä, mun vastuu (TAT) <https://tat.fi/palvelu/mun-elama-mun-vastuu/>
- Tutustutaan lähiseudun ammatteihin, työpaikkoihin ja elinkeinoelämään.

Ohjaukselliset sisällöt

- Ohjausta ryhmässä toimimisessa ja vuorovaikutustaidoissa
- Ohjausta opiskelustrategioiden tunnistamisessa ja kehittämisessä
- Ohjataan kykyä asettaa tavoitteita ja arvioida niiden saavuttamista
- Ohjausta myönteisen käsityksen vahvistumista itsestä oppijana
- Ohjataan tunnistamaan oppiaineiden ominaispiirteitä ja löytämään itselle näihin sopivat opiskelumenetelmät
- Ohjataan tunnistamaan ja arvostamaan sekä omia, että toisten vahvuuksia, kykyjä ja taitoja
- Ohjataan ammatillisen kiinnostuksen heräämistä tutustumalla lähiseudun ammatteihin, työpaikkoihin ja elinkeinoelämään

Työtavat

Koulun arjessa harjoitellaan yhteistyötaitoja erilaisten ryhmä- ja parityöskentelyjen avulla. Vuorovaikutus- ja kaveritaitoja harjoitellaan myöskin päivittäin koulun arjessa.

Yhteistyötahot

Huoltajat, koulun työntekijät

Linkki Kangasalan kaupungin koulujen kanssa yritysytteistyöhön lupautuneiden yritysten listalle. Listaa päivitetään Opetuksen Sharepointista löytyvälle Yrittäjyyskasvatus -Sharepointsivustolle.

Linkit 3.lk

Linkki kaupungin omille Yrittäjyyskasvatuksen verkkosivuille:

Varhaiskasvatus ja opetus – Perusopetus – Opiskelu perusopetuksessa – Yrittäjyyskasvatus (uusi sivusto, ei ole vielä tehty)

- <https://nuoriryttajyys.fi/ohjelmat/mina-sina-me/>
- <https://tat.fi/palvelu/mun-elama-mun-vastuu/>

4.luokan tavoitteet ja sisällöt

Teema

Me osaamme yhdessä

Tavoitteet

4. luokan aikana vahvistetaan positiivista minäkuvaa ja vuorovaikutustaitoja. Harjoitellaan päätöksentekoa, luovuutta, ryhmätyö- ja ongelmanratkaisutaitoja. Oppilaat tutustuvat yhteiskunnan toimintaan.

Sisältövinkit

- Meidän yhteiskuntamme <https://nuoriyrittajyys.fi/ohjelmat/meidan-yhteiskuntamme/>
- Taloussankarit- peli <https://tat.fi/palvelu/taloussankari-junior/>
- Pikkuyrittäjät valinnaisaineena
- Tutustutaan lähiseudun ammatteihin, työpaikkoihin ja elinkeinoelämään.

Ohjaukselliset sisällöt

- Ohjausta ryhmässä toimimisessa ja vuorovaikutustaidoissa
- Ohjausta opiskelustrategioiden tunnistamisessa ja kehittämisessä
- Ohjataan kykyä asettaa tavoitteita ja arvioida niiden saavuttamista
- Ohjausta myönteisen käsityksen vahvistumista itsestä oppijana
- Ohjataan tunnistamaan oppiaineiden ominaispiirteitä ja löytämään itselle näihin sopivat opiskelumenetelmät
- Ohjataan tunnistamaan ja arvostamaan sekä omia, että toisten vahvuuksia, kykyjä ja taitoja
- Ohjataan ammatillisen kiinnostuksen heräämistä tutustumalla lähiseudun ammatteihin, työpaikkoihin ja elinkeinoelämään

Työtavat

Yhteistoiminnallisen oppimisen tavat

Yhteistyötahot

Koulun työntekijät, huoltajat, lähialueen yrittäjät

Linkki Kangasalan kaupungin koulujen kanssa yritys yhteistyöhön lupautuneiden yritysten listalle. Listaa päivitetään Opetuksen Sharepointista löytyvälle Yrittäjyyskasvatus -Sharepointsivustolle.

Linkit 4.lk

Linkki kaupungin omille Yrittäjyyskasvatuksen verkkosivuille:

Varhaiskasvatus ja opetus – Perusopetus – Opiskelu perusopetuksessa – Yrittäjyyskasvatus (uusi sivusto, ei ole vielä tehty)

<https://nuoriyrittajyys.fi/ohjelmat/meidan-yhteiskuntamme/>

<https://tat.fi/palvelu/taloussankari-junior/>

5.luokan tavoitteet ja sisällöt

Teema

Me tunnemme vahvuutemme

Tavoitteet

talousosaaminen:

Harjoitellaan oman talouden seuraamista, kirjaamista ja säästämistä. Tutustutaan verotukseen ja muihin talouden käsitteisiin.

tuotekehitys- ja markkinointitaidot:

Harjoitellaan tuotekehitystä ideoinnin ja suunnittelun kautta, esimerkiksi kokonainen käsityöprosessi. Tutustutaan mainoksiin ja harjoitellaan esiintymistä, argumentointia ja monilukutaitoa.

yhteistyötaidot:

Opetellaan tunnistamaan ja hyödyntämään ryhmäläisten vahvuuksia.

Sisällöt

Valmiit kokonaisuudet:

- Pikkuyrittäjät <https://nuoriyrittajyys.fi/> (Meidän yhteiskuntamme ja Pikkuyrittäjät -materiaalit)
- Alakoulun yrittäjyys 5.lk julkaistaan syyskuussa 2022 (TAT) <https://tat.fi/palvelu/5-lk-yrittajyys-alakoulu/>

Koulun yhteisöllisyys:

- välkkäritoiminta, lainaamovastuu, Kummitoiminta
- Positiivinen cv, Mainonta, mainoksen teko (SUK, osana Pikkuyrittäjiä),
- Logon suunnittelu (KU tai KS, osana Pikkuyrittäjiä),
- Raha-asiat/oman talouden seuraaminen/säästäminen (YH, Mini-Zaldo), <https://zaldo.fi/minizaldo/> (Mini-Zaldo 4.-6.-luokalle)
- Oman työn arvostaminen ja tunnollinen työskentely, vastuu omasta työskentelystä, Yhteistyötaidot (opetellaan tunnistamaan ja hyödyntämään ryhmäläisten vahvuuksia.), Kummiyritykset, yritys yhteistyö -->Mitä meillä on tarjota yrityksille? (Myös eettinen näkökulma huomioiden),
- Leirikoulurahaston kartuttaminen luokan kesken (oppilaiden osallisuus) Kaikki luokat eivät lähde leirikouluun. Miten nämä luokat osallistetaan?

Ohjaukselliset sisällöt

- Ohjausta ryhmässä toimimisessa ja vuorovaikutustaidoissa
- Ohjausta opiskelustrategioiden tunnistamisessa ja kehittämisessä
- Ohjataan kykyä asettaa tavoitteita ja arvioida niiden saavuttamista
- Ohjausta myönteisen käsityksen vahvistumisesta itsestä oppijana
- Ohjataan tunnistamaan oppiaineiden ominaispiirteitä ja löytämään itselle näihin sopivat opiskelumenetelmät
- Ohjataan tunnistamaan ja arvostamaan sekä omia, että toisten vahvuuksia, kykyjä ja taitoja
- Ohjataan ammatillisen kiinnostuksen heräämistä tutustumalla lähiseudun ammatteihin, työpaikoihin ja elinkeinoelämään

Työtavat

Valinnaisaineet (Pikkuyrittäjät, oma talous), MOK-viikko yhteistoiminnallinen oppiminen (mm. pari- ja ryhmätyöskentely), ongelmaperustainen oppiminen, projektioppiminen, vertaisoppiminen, vertaisopettaminen

Yhteistyötahot

Linkki Kangasalan kaupungin koulujen kanssa yritysysteistyöhön lupautuneiden yritysten listalle. Listaa päivitetään Opetuksen Sharepointista löytyvälle Yrittäjyyskasvatus -Sharepointsivustolle.

Linkit 5.lk

Linkki kaupungin omille Yrittäjyyskasvatuksen verkkosivuille:

Varhaiskasvatus ja opetus – Perusopetus – Opiskelu perusopetuksessa – Yrittäjyyskasvatus (uusi sivusto, ei ole vielä tehty)

<https://4h.fi/>

6.luokan tavoitteet ja sisällöt

Teema

Me kannamme vastuuta

Tavoitteet

talousosaaminen:

Harjoitellaan oman talouden seuraamista, kirjaamista ja säästämistä. Tutustutaan verotukseen ja muihin talouden käsitteisiin.

tuotekehitys- ja markkinointitaidot :

Harjoitellaan tuotekehitystä ideoinnin ja suunnittelun kautta, esimerkiksi kokonainen käsityöprosessi. Tutustutaan mainoksiin ja harjoitellaan esiintymistä, argumentointia ja monilukutaitoa.

yhteistyötaidot:

Opetellaan tunnistamaan ja hyödyntämään ryhmäläisten vahvuuksia.

Sisällöt

Valmiit kokonaisuudet:

- Pikkuryrittäjät <https://nuoriyrittajyys.fi/> (Meidän yhteiskuntamme ja Pikkuryrittäjät -materiaalit)
- Yrityskylä <https://tat.fi/> (Yrityskylä)

Koulun yhteisöllisyys:

- välkäratoiminta, lainaamovastuu, Kummitoiminta

positiivinen cv

Mainonta, mainoksen teko (SUK, osana Pikkuryrittäjiä)

Logon suunnittelu (KU tai KS, osana Pikkuryrittäjiä)

Vaikuttamisprojektit (SUK ja YM)

Oman työn arvostaminen ja tunnollinen työskentely, vastuu omasta työskentelystä.

Yhteistyötaidot (opetellaan tunnistamaan ja hyödyntämään ryhmäläisten vahvuuksia.)

Kummiyritykset, yritysyritys -->Mitä meillä on tarjota yrityksille? (Myös eettinen näkökulma huomioiden)

Leirikoulurahaston kartuttaminen luokan kesken (oppilaiden osallisuus) Kaikki luokat eivät lähde leirikouluun. Miten nämä luokat osallistetaan?

<https://zaldo.fi/minizaldo/> (Mini-Zaldo 4.-6.-luokalle)

Ohjaukselliset sisällöt

- Ohjausta ryhmässä toimimisessa ja vuorovaikutustaidoissa
- Ohjausta opiskelustrategioiden tunnistamisessa ja kehittämisessä
- Ohjataan kykyä asettaa tavoitteita ja arvioida niiden saavuttamista
- Ohjausta myönteisen käsityksen vahvistumista itsestä oppijana
- Ohjataan tunnistamaan oppiaineiden ominaispiirteitä ja löytämään itselle näihin sopivat opiskelumenetelmät
- Ohjataan tunnistamaan ja arvostamaan sekä omia, että toisten vahvuuksia, kykyjä ja taitoja
- Ohjataan ammatillisen kiinnostuksen heräämistä tutustumalla lähiseudun ammattiteihin, työpaikoihin ja elinkeinoelämään

Työtavat

Valinnaisaineet (Pikkuryrittäjät, oma talous),MOK-viikko

yhteistoiminnallinen oppiminen (mm. pari- ja ryhmätyöskentely), ongelmaperustainen oppiminen, projektioppiminen, vertaisoppiminen, vertaisopettaminen

Yhteistyötahot

Linkki Kangasalan kaupungin koulujen kanssa yritysytteistyöhön lupautuneiden yritysten listalle. Listaa päivitetään Opetuksen Sharepointista löytyvälle Yrittäjyyskasvatus -Sharepointsivustolle.

Linkit 6.lk

Linkki kaupungin omille Yrittäjyyskasvatuksen verkkosivuille:

Varhaiskasvatus ja opetus – Perusopetus – Opiskelu perusopetuksessa – Yrittäjyyskasvatus (uusi sivusto, ei ole vielä tehty)

<https://4h.fi/>

4. Vuosiluokkien 7-9 tavoitteet ja sisällöt

7.luokan tavoitteet ja sisällöt

Teema

Hyvinvoiva minä ja me

Tavoitteet

Vastuun ottaminen omasta hyvinvoinnista

Vastuun ottaminen omista opinnoista mm. osallistumalla opiskeltavien oppiaineiden työ- ja arviointitapojen valintaan

Yhteistyö, ryhmä- ja vuorovaikutustaitojen lisääminen

Myönteinen asenne tekemiseen ja oppia vastuullisuuteen, sinnikkyYTEEN ja oma-aloitteisuuteen

Omien vahvuuksien tunnistaminen

Uskallus yrittää ja epäonnistua

Hyvinvointi ja arjenhallintataidot

Ymmärrys eettisestä ja ekologisesta vastuusta

Sisällöt

Oppilaiden osallistaminen koulun toimintaan esimerkiksi seuraavien toimintojen kautta:

- Koulun juhlien ja tapahtumien suunnittelu ja järjestäminen (tapahtumatuotanto)
- Kioskitoiminta tai muu vastaava koko koulun projektiksi
- Tukioppilastoiminta
- Ainekohtaiset (sekä TET) yrittäjyyskasvatukseen liittyvät taidot ja tiedot kootusti

Ohjaukselliset sisällöt

- Ohjausta oppimaan oppimisen taidoissa oman oppiaineen näkökulmasta
- Ohjataan oppilasta oman oppiaineen merkityksestä jatko-opintoja ja työelämää ajatellen sekä mahdollinen työelämäyhteistyö
- Ohjataan arvioimaan valmiuksia, osaamista, taitoja, toimintakykyä, toimijuutta, voimavaroja, ohjaus- ja tuentarpeensa määrää ja laatua sekä ryhmätyö- ja vuorovaikutustaitoja
- Oppilaanohjauksen opetussuunnitelmassa mainitut opetuksen tavoitteet

Työtavat

Työtavat (ideapankki koulukohtainen toteutus)

Työtavat kirjataan XXXXXXX

Yhteistyötahot

Linkki Kangasalan kaupungin koulujen kanssa yritys yhteistyöhön lupautuneiden yritysten listalle. Listaa päivitetään Opetuksen Sharepointista löytyvälle Yrittäjyyskasvatus -Sharepointsivustolle.

Linkit 7.lk

Linkki kaupungin omille Yrittäjyyskasvatuksen verkkosivuille:

Varhaiskasvatus ja opetus – Perusopetus – Opiskelu perusopetuksessa – Yrittäjyyskasvatus (uusi sivusto, ei ole vielä tehty)

<https://4h.fi/>

8.luokan tavoitteet ja sisällöt

Teema

Osaamisesta tekemiseen

Tavoitteet

Koulussa ja vapaa-ajalla hankitun osaamisen merkityksen oivaltaminen oman työuran kannalta.

Myönteinen asenne työtä ja työelämää kohtaan.

Työelämäntuntemuksen kartuttaminen ja yrittäjämäisen toimintatavan oppiminen.

Tuotekehitys- ja markkinointitaidot.

Sisällöt

Oppilaiden osallistaminen koulun toimintaan esimerkiksi seuraavien toimintojen kautta:

- Koulun juhlien ja tapahtumien suunnittelu ja järjestäminen (tapahtumatuotanto)
- Kioskitoiminta tai muu vastaava koko koulun projektiksi
- Tukioppilastoiminta
- Rekrytorin järjestäminen (TET, kesätyöt)
- Oppilaiden oma yrittäjyysverkosto

Yrittäjyys-MOK aiheesta Oman osaamisen tuotteistaminen

- Ainekohtaiset (sekä TET) yrittäjyyskasvatukseen liittyvät taidot ja tiedot kootusti

Ohjaukselliset sisällöt

- Ohjausta oppimaan oppimisen taidoissa oman oppiaineen näkökulmasta
- Ohjataan oppilasta oman oppiaineen merkityksestä jatko-opintoja ja työelämää ajatellen sekä mahdollinen työelämäyhteistyö
- Ohjataan arvioimaan valmiuksia, osaamista, taitoja, toimintakykyä, toimijuutta, voimavaroja, ohjaus- ja tuentarpeensa määrää ja laatua sekä ryhmätyö- ja vuorovaikutustaitoja
- Oppilaanohjauksen opetussuunnitelmassa mainitut opetuksen tavoitteet

Työtavat

Työtavat (ideapankki koulukohtainen toteutus)

Työtavat kirjataan XXXXXXX

Yhteistyötahot

Linkki Kangasalan kaupungin koulujen kanssa yritys yhteistyöhön lupautuneiden yritysten listalle. Listaa päivitetään Opetuksen Sharepointista löytyvälle Yrittäjyyskasvatus -Sharepointsivustolle.

Linkit 8.lk

Linkki kaupungin omille Yrittäjyyskasvatuksen verkkosivuille:

Varhaiskasvatus ja opetus – Perusopetus – Opiskelu perusopetuksessa – Yrittäjyyskasvatus (uusi sivusto, ei ole vielä tehty)

<https://4h.fi/>

9.luokan tavoitteet ja sisällöt

Teema

Rakennan tulevaisuuttani

Tavoitteet

Myönteinen asenne työtä ja työelämää kohtaan.

Työelämäntuntemuksen kartuttaminen ja yrittäjämäisen toimintatavan oppiminen.

Omien vahvuuksien ja osaamisen merkityksen ymmärtäminen työuran kannalta.

Työelämätaitojen (työnhakeminen, työhakemus, työhaastattelu) harjoittelu.

Projektityötaitojen harjoittelu.

Oman toiminnan ja omien valintojen reflektointi.

Jatko-opintovalintojen vertailu ja pohtiminen.

Sisällöt

Talousasioiden käsittely (esim. laina, korko, prosentti, maksuaika) matematiikassa.

Talousasioiden käsittely yhteiskuntaopissa.

Kulutuksen etiikka uskonossa.

Kiertotalousteeman käsittely maantiedossa.

Työhaun prosessi opossa ja äidinkielessä (esim. Työhakemus, työhaastattelu, työpaikkailmoitus, ansioluettelo, hissipuhe).

Työelämätaitojen harjoittelu vierailu kielillä.

Työelämäyhteistyö TETin ja yritysvierailujen avulla.

Yrityskylä.

Mahdollisuus NY-yritysten perustamiseen, esim. Yrittäjyysvalinnaisessa.

Ohjaukselliset sisällöt

- Ohjausta oppimaan oppimisen taidoissa oman oppiaineen näkökulmasta
- Ohjataan oppilasta oman oppiaineen merkityksestä jatko-opintoja ja työelämää ajatellen sekä mahdollinen työelämäyhteistyö
- Ohjataan arvioimaan valmiuksia, osaamista, taitoja, toimintakykyä, toimijuutta, voimavaroja, ohjaus- ja tuentarpeensa määrää ja laatua sekä ryhmätyö- ja vuorovaikutustaitoja
- Oppilaanohjauksen opetussuunnitelmassa mainitut opetuksen tavoitteet

Työtavat

Työtavat (ideapankki koulukohtainen toteutus)

Työtavat kirjataan XXXXXXX

Yhteistyötahot

Linkki Kangasalan kaupungin koulujen kanssa yritys yhteistyöhön lupautuneiden yritysten listalle.
Listaa päivitetään Opetuksen Sharepointista löytyvälle Yrittäjyyskasvatus -Sharepointsivustolle.

Linkit 9.lk

Linkki kaupungin omille Yrittäjyyskasvatuksen verkkosivuille:

Varhaiskasvatus ja opetus – Perusopetus – Opiskelu perusopetuksessa – Yrittäjyyskasvatus (uusi sivusto, ei ole vielä tehty)

<https://4h.fi/>

5. Yrittäjyyskasvatuksen vuosikello

elokuu-syyskuu

- Koulukohtaisen yrittäjyyskasvatussuunnitelman päivittäminen koulun lukuvuosisuunnitelmaan.
 - Kouluissa tulee olla nimetty yrittäjyyskasvatusyhteyshenkilö.
- Kaupungin suunnitelma julkaistaan perusopetuksen verkkosivuilla.
- Kaupungin ja koulun yhteistyökumppaniverkoston päivittäminen
- Yrittäjyyskasvatussuunnitelmasta tiedottaminen oppilaiden huoltajille ja henkilökunnalle
- Opettajien kouluttaminen tarvittaessa

lokakuu – helmikuu

- Suunnitelman mukaista toimintaa

maaliskuu

- Palauteen kerääminen oppilailta ja henkilökunnalta kuluneen lukuvuoden yrittäjyyskasvatuksen sisällöistä ja toteutuksesta. Henkilökunnan palaute kerätään Yrittäjyyskasvatuksen mittaristo™:lla www.lut.fi/mittaristo

huhtikuu

- Palautekyselyn läpikäynti ja arviointi koulussa sekä koulukohtaisen koonnin tekeminen yrittäjyyskasvatustyöryhmälle

toukokuu

- Yrittäjyyskasvatussuunnitelman päivittäminen Yrittäjyyskasvatustyöryhmässä.
- Yrittäjyyskasvatustyöryhmä päivittää kaupunkitason suunnitelman

6. Linkit ja lähteet

Linkki kaupungin omille Yrittäjyyskasvatuksen verkkosivuille:

Varhaiskasvatus ja opetus – Perusopetus – Opiskelu perusopetuksessa – Yrittäjyyskasvatus
(uusi sivusto, ei ole vielä tehty)

7. Vastuut ja tehtävät

Kaupungin eri toimijoiden vastuut ja tehtävät:

Oppija – omista oma oppimisesi

- Tunnista omat vahvuudet ja innostuksen lähteet.
- Aseta itselle sopivia tavoitteita ja tee töitä niiden saavuttamiseksi.

Huoltaja - tue, kannusta, rohkaise ja anna mahdollisuuksia

- Auta lasta tunnistamaan omat vahvuutensa ja ponnistelemaan.
- Mahdollista erilaisia kokeiluja ja oppiminen niistä.

Opettaja – ota yrittäjyyskasvatus omaksi asiakseksi, toimintasi taustalle

- Ota riski ja kokeile uusia yrittäjämäisen oppimisen menetelmiä.
- Kannusta ja rohkaise oppijoita toteuttamaan ideoita yhdessä.

Yksiköiden johto – johda toimintakulttuurin muutosta

- Huolehdi, että tarjolla on tukea ja valmennusta.
- Mahdollista erilaisia kokeiluja ja oppiminen niistä.

Palvelualueiden johto

- Huolehdi, että tarjolla on tukea ja valmennusta
- Mahdollista erilaisia kokeiluja ja oppiminen niistä.
- Pidä huoli, että suunnitelmaa päivitetään ja tarkastellaan säännöllisesti

Yritykset – tarjotkaa monipuolisia oppimisen paikkoja

- Tuokaa omat ideanne ja tarpeenne oppilaitostyöelämäyhteistyön kehittämiseksi.
- Olkaa mukana kehittämässä yrittäjyyden oppimiskokemuksia.

Business Kangasala – toimikaa yhteistyökumppanina

- Tuokaa omat ideanne ja osaamisenne oppilaitostyöelämäyhteistyön kehittämiseksi.

8. Suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi

Kangasalan kaupungin yrittäjyyskasvatussuunnitelma tarkastellaan vuosittain opetuksen johtoryhmässä. Suunnitelman päivittämisestä vastaa vuosittain opetuksen johtoryhmän erikseen nimeämä Yrittäjyyskasvatuksen ohjausryhmä. Päivitys tehdään keväällä huhti-toukokuussa hyvissä ajoin ennen lukuvuoden päättymistä.

Suunnitelman toteutumista ja käytännön vaikutuksia voidaan seurata Yrittäjyyskasvatuksen mittaristo™:lla

- Mittaristo on Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa kehitetty pedagogisen kehittämisen ja yrittäjyyskasvatuksen johtamisen apuväline.
- Mittaristo on verkossa käytettävä itsearviointityökalu, joka auttaa opettajaa hahmottamaan yrittäjämäisen oppimisen eri ulottuvuuksia ja antaa palautetta sekä vinkkejä opettajan osaamisesta.
- Oppilaitokset seuraavat yrittäjyyskasvatuksen ohjelman tavoitteiden toteutumista osana muuta toiminnan suunnittelua ja seurantaa.
- www.lut.fi/mittaristo

Yrittäjyyskasvatussuunnitelman toteutumista arvioidaan kouluissa osana koulun lukuvuosisuunnitelman päivittämistä.

9. Yrittäjyyskasvatussuunnitelman ohjausryhmä lv. 2022-2023

- Merja Lehtonen, puheenjohtaja (opetuspäällikkö, opetuspalvelut)
- Jarkko Liuha, sihteeri (y-kasvatuksen koordinaattori lv 2022-2024)
- Pekka Tiitu (ohjauksen koordinaattori)
- Maria Kaakkolampi (lukio)
- **Marko Salminen** (yläkoulu)
- Minna-Leena Aalto (alakoulu)
- Katri Jaakkola (varhaiskasvatus)
- Alina Suni (hanketyöntekijä, Kangasalan lukio)
- Senni Jalonen (Business Kangasala)
- Yrittäjien edustus? (Kysy Jari-Matti Auttila)
- Mikko Tahlo (4H-yhdistys), mikko.tahlo@4h.fi
- Lassi Koivisto (nuorisoedustaja) lassi.koivisto04(a)gmail.com